

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет української філології та журналістики
Кафедра журналістики

Дипломна робота (проект)
бакалавра

з теми: **Проект «Радіозамальовка у рубриці «Літературна палітра»**

Виконала: студентка Zh1-B17 групи
спеціальності 061 Журналістика
Валяровська Олена Ігорівна

Керівник:
кандидат філологічних наук, доцент
кафедри журналістики Насмінчук І.А.

Рецензент:
кандидат філологічних наук, доцент
кафедри історії української літератури та
компаративістики Починок Л.І.

Кам'янець-Подільський – 2021 року

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
ОПИС ПРОЄКТУ.....	7
ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ.....	14
ВИСНОВКИ.....	18
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	20
ДОДАТКИ.....	22

ВСТУП

Сьогодні суспільство в цілому перебуває на завершальному етапі переходу до інформаційної епохи. Інформація в сучасному світі стала головним продуктом споживання і продажу, а також предметом для дослідження. Зважаючи на це, мас-медіа стають чи не ключовим важелем впливу на суспільну думку. Відповідно, зростає роль журналістики не лише як соціального інституту, а й як однієї зі складових духовної культури. Стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, процеси трансформації та глобалізації змушують системи журналістики підлаштовуватись під потреби сучасного реципієнта. Зокрема, корегувати жанрове наповнення інформаційного потоку засобів масової інформації.

Незважаючи на появу новітніх медіа, традиційні ЗМІ не втрачають своїх позицій. Радіомовлення поряд з газетно-журнальною діяльністю та телевізійним мистецтвом входить до числа найвпливовіших засобів масової інформації. Сьогодні радіомовлення користується багатоманітною палітрою журналістських жанрів. Радіо-ЗМІ давно перестали функціонувати лише як постачальники новин чи інформаційних повідомлень. На ґрунті технологічних змін і нових тенденцій у суспільстві відроджується художнє радіомовлення.

Ключове завдання журналістики полягає не лише у швидкому реагуванні на соціально-важливі події та поширенні зібраної інформації за допомогою каналів ЗМК. Журналістська діяльність розглядається як основний засіб поширення культури. У цьому контексті жанри художнього радіомовлення синтезують інформаційну насиченість з літературним началом.

Мистецтво художнього радіомовлення увібрало в себе вже набуті цим видом ЗМІ прийоми звукового та музичного відображення дійсності. Поява художнього радіомовлення була спричинена потребою аудиторії отримувати глибинно осмислену інформацію в доступній формі. Виходом із ситуації було створення принципово відмінного художнього продукту, що походило на

власне аудіовізуальне мистецтво. З кожним днем художнє радіомовлення знаходить нові оригінальні форми для втілення інформаційної продукції. Вдосконалюються звукові засоби, використовуються цілі комплекси шумових та музичних ефектів.

У вирі сьогочасного життя слухач надає перевагу коротким радіозаміткам чи кількахвилинним випускам новин, аніж об'ємним творам художньої радіопубліцистики. Зважаючи на таку тенденцію художні радіожанри дещо втрачають свою популярність. Однак, художня радіожурналістика завжди буде мати свого слухача. Повідомлення про глобальні соціальні проблеми, їх глибинний аналіз та вирішення, презентовані за допомогою зображальних та словесно-образних засобів, залишатимуться необхідними суспільству.

Зважаючи на потреби сучасного реципієнта, найпопулярнішим жанром радіожурналістики можна вважати радіозамальовку. Оригінальний жанр радіожурналістики передбачає відображення актуальних подій навколишньої дійсності. Однак, така форма радіопубліцистики відрізняється невеликим обсягом, що особливо зручно для слухацької аудиторії.

Рубрика «Літературна палітра» – це цикл радіопередач, в основі яких жанр художньої замальовки. Це медіапродукт, що характеризується акцентом на конкретній художній деталі. Водночас радіозамальовки поєднують низку художніх прийомів і виражальних засобів, притаманних виключно радіомистецтву. Оскільки тематичне спрямування «Літературної палітри» досить різнопланове, то відповідно програми можуть зацікавити слухачів різного віку та статі. Межі поширення слухацької аудиторії залежатимуть виключно від технологічних можливостей конкретної радіостанції.

Актуальність проєкту «Літературна палітра» зумовлена потребою суспільства в інформаційній продукції, що дозволяє дізнаватись нову інформацію і водночас виконує розважальну та культурно-просвітницьку функції. Радіозамальовки рубрики «Літературна палітра» апелюють до уяви реципієнта, створюють ефект присутності, збуджують фантазію

слухача. Завдання радіопроекти полягає у донесенні до слухача конкретної ідеї замаскованої під сукупністю художніх образів, музичних і шумових елементів.

Метапроект передбачає створити цикл радіопроектів до рубрики «Літературна палітра», які сприятимуть культурно-освітньому розвитку слухацької аудиторії, а також виконуватимуть розважальну та рекреаційну функції.

Досягнення мети передбачає виконання таких **завдань**:

- написати текст радіозамальовок;
- розробити сценарний план радіопередач;
- створити позивні для радіопроекти;
- підібрати найбільш вдалий музичний супровід (композиції, шуми);
- використати можливості монтажу для втілення мети програм рубрики;
- створити розшифровки до кожної з радіопередач.

Об'єктом проекту є цикл радіозамальовок для рубрики «Літературна палітра».

Предмет проекту – зображально-виражальні засоби і музичний супровід радіопроектів рубрики.

У процесі реалізації дипломного проекту використовувалися такі **методи**: збір інформації, спостереження, синтез, узагальнення, конкретизація.

Ідея програми: надати слухачеві можливість відпочити від постійного інформаційно-новинного навантаження, за допомогою художніх засобів і літературних образів привернути увагу до глибинних проблем суспільства та особистості зокрема.

Структура проекту:

Робота складається з двох частин:

- 1) практичної – творчого радіопроекти «Літературна палітра»;
- 2) теоретичної – пояснювальної записки.

Радіопроект «Літературна палітра» – цикл, який складається з трьох програм хронометраж кожної з яких 6-7 хвилин.

Пояснювальна записка складається зі:

- змісту;
- вступу;
- опису проєкту;
- технічних характеристик;
- висновків;
- списку використаної літератури;
- додатків, де представлено розшифровку циклу радіопрограм.

Отже, рубрика «Літературна палітра» покликана відродити такий жанр художньої радіопубліцистики як замальовка. Радіопроеграми рубрики спрямовані на виконання розважальної функції журналістики, а також культурно-освітній та духовний розвиток слухачької аудиторії.

ВИСНОВКИ

Узагальнюючи підсумки проєкту, можна дійти до таких висновків. Сучасне радіомовлення в Україні, як і інші види засобів масової інформації, дотримується тенденції інформатизації. Саме тому радіоефіри переповнені інформаційно-аналітичними та рекламними програмами. Авторські радіопрограми рубрики «Літературна палітра» покликані урізноманітнити жанрове і тематичне наповнення сучасних радіостанцій.

Цикл радіозамальовок, які складають основу програм «Літературної палітри», створений з метою відродити давно забутий жанр художньої радіопубліцистики. Художнє радіомовлення було і залишається значним інструментом масово-комунікаційного впливу на соціум. Зважаючи на це, доречно відзначити, що саме жанри радіопубліцистики спроможні чинити глибинний вплив на свідомість і підсвідомість слухача, опираючись на акустично-зображальні засоби, закладені у природі радіомовлення. Суспільна функціональність художньої радіопубліцистики виявляється у виконанні ролі своєрідного «маркера» соціальних проблем і підвищення рівня суспільної культури.

Авторська рубрика «Літературна палітра» поєднує в собі декілька функцій журналістики – інформаційну, культуротвірну та розважальну. Завданням радіопрограм було проєктування у свідомості слухача альтернативного віртуально-акустичного простору. За допомогою мовно-стильових і звукових прийомів, а також використання художньої образності «Літературна палітра» створює умови для емоційно-психологічного та інтелектуального відпочинку реципієнта. Поряд з тим, радіозамальовки відображають особливості національної культури і складають частину освітньо-просвітницької діяльності.

Програми розраховані на широку слухацьку аудиторію. Тематика не має обмежень як у віковому, так і гендерному чи професійному сенсі. Оскільки

радіосюжети програм несуть культурну та розважальну функції, то найбільш актуальними вони будуть для слухачів, які втомилися від інформаційного перенавантаження і прагнуть відпочити, поринувши у світ образного слова і приємної музики.

Під час роботи над проектом, а саме у процесі реалізації авторських радіосюжетів було здійснено ряд кроків. Зокрема, створено оригінальні позивні для радіопрограми, розроблено сценарний план кожної з передач рубрики, написано унікальні тексти для радіосюжетів, підбрано відповідний музичний і шумовий супровід, використано акустичні можливості монтажу, а також створено текстові розшифровки для радіопередач.

У процесі створення радіопрограм «Літературної палітри» використовувались такі технічні засоби:

- 1) для запису звуку – диктофон Olympus DM-720 (V414111SE000);
- 2) для монтажу аудіофайлів – програма Sony Vegas Pro 13.0 (64 – bit);

Зважаючи на змістово-тематичне наповнення радіопрограм було підбрано відповідне музичне оформлення. Поєднання емоційної та раціональної складової під час розробки і монтажу авторських передач забезпечує інтерес потенційної аудиторії та унеможливорює фонове слухання радіопрограм.

Отже, ключовою ідеєю радіопрограм рубрики «Літературна палітра» є створення умов для релаксації слухачької аудиторії, що потребує нового виду аудіального мистецтва, відмінного від звичного інформаційного продукту. Окрім того, радіопередачі зосереджують увагу на конкретних негараздах суспільства, глибинних проблемах особистості та соціуму загалом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бабчук Е. Прямий ефір: з чого все починалось. *Журналіст України*. 2001. №5. С. 27–30.
2. Бараневич Ю. Жанри радіовещання. Київ; Одеса, 1978. 194 с.
3. Борковський О.І. Українська журналістика на тлі доби (історія, демократичний досвід, нові завдання). Мюнхен: Український техніко-господарський інститут, 1993. 204 с.
4. Ваніна О. Значення голосу і манери говорити для теле- і радіожурналістів. *Телевізійна і радіожурналістика: Збірник науково-методичних праць*. Львів, 2001. Вип. 4. С. 155–158.
5. Дворянин П. Звукова атмосфера у радіотворчості. *Теле- та радіожурналістика*. 2009. № 8. С. 145–150.
6. Закон України Про телебачення і радіомовлення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12#Text> (дата звернення: 05.02.2021).
7. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості: підручник. Вид. 2-е, переробл. і допов. Львів: ПАІС, 2004. 268 с.
8. Карпенко В.О. Журналістика: Основи професійної комунікації: навчальний посібник. Київ : Нора-прінт, 2002. 348 с.
9. Качкан В.А., Лизанчук В.В. Особливості підготовки матеріалів для радіо і телебачення : навч. посібн. Львів : Редакційно-видавнича група ун-та, 1987. 68 с.
10. Квіт С. М. Масові комунікації підручник. Київ : ВД «КМА», 2008. 206 с.
11. Кузнецова О. Д. Засоби масової комунікації: посібник. Вид. 2-е, переробл. і допов. Львів: ПАІС, 2005. 200 с.
12. Лизанчук В. Основи радіожурналістики: Підручник. Київ : Знання, 2006. 628 с..
13. Малевич Т. Авторське «Я» в радіоматеріалах. *Теле- та радіожурналістика*. 2011. С. 96–112.

14. Миронченко В.Я. Основи інформаційного радіомовлення : підручник. Київ : ІЗМН, 1996. 440 с.
15. Михайлин І.Л. Журналістика як всесвіт: вибрані медіадослідження. Харків : Прапор, 2008. 512 с.
16. Прилюк Д.М. Теорія і практика журналістської творчості: проблеми майстерності. К : Вища школа, 1983. 280 с.
17. Публіцистика і тенденції розвитку світу: Збірник наук. статей. Львів: Львів. держ. ун-т, 1999. 176 с.
18. Томан І. Мистецтво говорити: Пер. з чес. 2-ге вид. Київ : Політвидав України, 1989. 293 с.
19. Филд С. Как писать для радио и телевидения. Москва : НМО ГКРТ, 1962. 152 с.
20. Хоменко І. Оригінальна радіодрама: Навч. посіб. / За ред. В.Я. Миронченка. Київ : Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2002. 320 с.
21. Хоменко І. Соціальна функціональність художнього радіомовлення [Текст] : монографія. Київ ; Чернігів : Лозовий, 2012. 312 с.
22. Художнє радіомовлення і рух до відкритого суспільства. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/Books/radio.pdf> (дата звернення: 04.02.2021).
23. Художньо-публіцистичні радіожанри. URL: <https://studfile.net/preview/6389515/page:9/#24> (дата звернення: 01.02.2021).